

[דף סיכום בחינה](#)

מזהה בחינה: 001000255275 מזהה סטודנט: 258900

שם קורס: משפט ורגשות

מספר שאלה	ניקוד מירבי	ציון
1	50.00	45.00
2	35.00	35.00
3	15.00	15.00

ציון בחינה סופי : 95.00

הבחינה הבדוקה בעמודים הבאים

אוניברסיטת בר אילן
הפקולטה למשפטים

בחינה בקורס משפט ורגשות

מועד ב' – 12.08.2021

מרצה: עו"ד ד"ר שירה לייטרסדורף-שקדי
עוזרת הוראה: עו"ד גלי שילה

סמסטר ב' - מועד ב'

הנחיות:

המבחן בחומר פתוח. ניתן להשתמש בכל חומר עזר. המאמרים המלאים הדרושים לבחינה מצורפים כנספחים למבחן זה.

משך הבחינה: שעתיים וחצי.

ליד כל שאלה מופיע הניקוד המקסימאלי האפשרי לתשובה נכונה, מלאה ומנוסחת היטב.

בהצלחה!

התובעת נירה נוי ניהלה תיק נגד נאשם שהתעלל בבתו. הנאשם הורשע במעשים ונירה התכוונה לבקש להשית עליו עונש חמור של שנות מאסר ארוכות והתכוונה לטיעונים לעונש, אולם בשלב זה התקשרה אליה הנפגעת, ואמרה לה שכל רצונה בתיק זה הוא שהנאשם יתנצל בפניה וילך לטיפול. אם הנאשם ילך לכלא – משפחתם תינזק שכן הוא המפרנס היחיד בבית ואמה אישה חולה. נירה התלבטה מה עליה לעשות.

הנאשם פנה לאחר הרשעתו לעורך דין ידוע שייצג אותו, שכן הבין שמצבו המשפטי בכי רע. הסניגור, עו"ד חכמי, אמר לנאשם כי אין שום דבר שהוא יכול לעשות עבורו בשלב זה של אחרי הרשעה בעבירות כה חמורות ואף נגעל מהנאשם כאשר האחרון תיאר בפניו את פרטי האישומים. למחרת חזר עו"ד חכמי אל הנאשם ואמר לו כי בכל זאת ייקח עליו את הייצוג.

הסניגור פנה לתובעת ואמר כי מהכרעת הדין עולה שכל שרוצה הנפגעת זה את סליחתו וכי הוא יכול להבטיח לה את סליחתו של הנאשם שתקל על ליבה של הנפגעת אם התובעת תטען לעונש מקל במקצת. התובעת נשבתה בהצעת הסניגור.

הסניגור הסביר לנאשם כי עליו להביע במסגרת הטיעונים לעונש צער וחרטה כך שיחזה להראות כי הם יוצאים מעומק ליבו. הוא אף ביקש ממנו שידגים לו כיצד הוא מתכוון לעשות כן באופן משכנע.

במועד הטיעונים לעונש, ביקש הנאשם לדבר ואז פרץ בבכי מר ורעד בכל גופו. הוא פנה לבתו וביקש את סליחתה וכן אמר לה כי הוא לוקח אחריות על מעשיו וכי הוא חש בושה ואשמה. הסניגור הופתע לגלות כי חרטתו של הנאשם נראית כנה ואמיתית. הוא ביקש להדגיש בפני השופטת עד כמה זכינו כולנו לראות רגע מרגש כמו זה של חרטה היוצאת מהלב. הוא טען כי הוא סמוך ובטוח כי הדבר ימצא ביטוי בגזירת הדין. הנפגעת, שישבה גם היא באולם, ביקשה לומר לבית המשפט כי היא מתקשה לסלוח לאביה אך עם זאת יש לה הרגשה טובה מכך שאביה קיבל על עצמו אחריות אחרי שנים כה רבות.

התובעת נירה, הרגישה כי הדמעות חונקות את גרונה וכעסה על עצמה שפתאום הפכה רגשנית. היא ביקשה להתרכז במשהו אחר והוציאה מהמזוודה את התיק הבא.

בתום הדיון, הזמין הסניגור את התובעת לקפיטריה. בדרכה היא שאלה אותו: "עכשיו כשהמשפט נגמר, תוכל להגיד לי אם הרגשות של הלוקח שלך היו אמיתיים או רק הצגה?" עו"ד חכמי השיב לה: "מה זה חשוב נירה מהם הרגשות האמיתיים שלנו? המשפט הוא זירת תיאטרון ואת ואני – רק שחקנים."

דונו בהיבטי משפט ורגשות העולים מן האירוע ביחס לשחקני המשפט השונים. יש להתמקד בכל אחד מהאירועים המתוארים, בהתייחס למיהותם של המעורבים, לרגשות שעלו או שעשויים היו לעלות, להשפעתם, לדרכי ויסותם ועוד.

תובעת - נירה:

תחילה נראה שנירה התכוונה להשית עונש חמור והתכוונה לטיעונים מראש - זה מראה שהיא רצתה לקבל החלטה פיזיה (אין בה עיבוד עמוק ואופן להערכת המידע) כתוצאה מהכעס שהיא חשה כלפי הנאשם שהתעלל בביתו, הכעס כאן בלט באופן שלילי שהביא לפעולה פיזיה בלהשית עונש חמור. נראה שאף התכוונה כדי שכמה שפחות יתקילו אותה (מעין ביטחון לתובעת) - היא מייצגת אינטרס ציבורי.

במפגש בין התובעת לנפגעת - התנגשות בין השפה המשפטית לשפה הרגשית-2

הכעס הוא רגש "קצה הקרחון" מתחתיו יש רגשות סמויים ניתן להבין שהכעס שלה נבע מתוך תסכול אכזבה ועצב כלפי הנאשם, כעס על הנאשם ועל העבירה שקשורה לצדק כללי.

ד"ר הראל - "התובע כאישיות דו מהותית" - דיסוננס בין רגשות פרטיים לתפקידם הציבורי. מצד אחד אנחנו רוצים לתת הגנה לעובדי ציבור כאן התובעת כאשר היא ממלאה את תפקידה הציבורי ולתת לרגשותיה ביטוי והגנה חזקה, להכיר בהם - הזכות לפרטיות חירות "להיעזב במנוחה" מנגד, אם החלטתה נבעה מתוך כעס נגד הנאשם - שיקול זר זה דבר מסוכן ולא נרצה להגן במקרה כזה. במקרה זה הצליחה לעשות ויסות רגשי והתמקדה בבקשת הנאשמת אך במקרה אחר יכלה להימנע מהיסטואציה כפתרון בויסות רגשי.

נראה שהתובעת פועלת בגישה הפורמליסטית "רגש לא יכנס לכאן" "פשוט להיות ממלכתית", היא כעסה על עצמה שפתאום הפכה לרגשנית! לפי ציר החשיפה נראה שהיא בכיוון של התנגדות לרגש, "סימן של חולשה" אך כאן היא לקחה את הכעס והשתמשה בו בחיוב היא ויסתה את הרגשות שלה במסגרת התפקיד על ידי זיקוד תשומת לב לתיק אחר היא עשתה עבודת רגש! חשוב שתובעים יוכלו להשתמש ברגש זה מניע לפעולה ועוזר בקבלת החלטות, "מצפן מקצועי", כלי חשוב בארגז הכלים.

נראה כאן גם שימוש בגישה אלטרנטיבית, בסופו של דבר הסכימה במו"מ להמשיך הלאה ולא רק להתמקד בעונש, האינטרסים המנוגדים של הצדדים השלימו אחד את השני, רצתה לגשר ולהביא לשקט נפשי - היא הסכימה לפעול מתוך "פנטזיית הצלה" לנאשמת שלה היא רצתה שהיא תקבל התנצלות כבקשתה. (ניתן גם להגיד שיש כאן אינטואיציה תבונית) - גישה לפיה כל "היסק" אנושי כולל אלמנט סובייקטיבי - ככל הנראה היא גם הרגישה חמלה (רכיבים קוגניטיביים הכרטיים והערכתיים) היא גם רצה להקל על סבלו של הנאשם כי הוא מפרנס יחיד והאמא חולה, השתמשה ברגשות אלה במהלך המו"מ ובקבלת ההחלטה שלה בהיבט חיובי (חמלה בענישה), נראה גם היבט של משפט טיפולי על כך שיש דגש שהנאשם ישתקם ולא רק לתת לו עונש.

סניגור-עו"ד חכמי:

הסניגור מייצג את טובת הלקוח - רואה בו כמי שמשלם לו שכר טרחה, תחילה נראה שהוא חש גועל (רגש בסיסי עם ביטוי פיזי) מהאשמות ובחר בהימנעות - נמנע מלקבל את התיק, הוא ידע שאין מה לעשות עם התיק וגם נמנע מלהרגיש את החוויה של הנפגעת. הוא הסיט מבט כתוצאה מהגועל שחש, כלומר כתגובה לאישומים.

לאחר מכן הוא עשה שינוי קוגניטיבי - הערכה מחדש לסיטואציה והסכים לקבל את התיק. (עבודת רגש)

הוא הרגיש אמפתיה כלפי המשפחה יותר מאשר כלפי הנאשם. במסגרת התפקיד שלו פיתח מעין "אדישות" הוא מדחיק את הכעס והגועל שיש לו כלפי הנאשם. "שום דבר לא נכנס לגלימה שלו אחרת לא יעשה את העבודה" הוא לא נכנס לנעלי הנפגעת כי אחרי זה ירחם עליה ולא יצליח להתעטש. עם הזמן נראה גם בשיחה שלו בסוף עם התובעת שהוא מפעיל רגש לצורך עבודה! לא רגש אמיתי הופך למעין רובוט (גם בהקשר של הפסקה האחרונה).

הוא ויסת את הרגשות שלו ועשה עבודת רגש בכך שהתמקד להציל את הנאשם. עיתוי, סוג הרגש, נראה לפי השפת גוף שלו שהפגין ביטחון לנאשם והסביר לו, מנגנוני ויסות רגשיים מערכתיים.

עזר לו "לשחק אותה" לא רגש אמיתי, רק לצורך המשפט שביע חרטה, הסביר וכיוון את הנאשם. ("קריאת רגשות תחת נאשם"). הוא כבר לא הרגיש בדילמה אתית מרוב שהדחיק עם השנים את הרגשות ומשתמש בהם רק לצורך עבודה. אף הציג בפני השופט את העניין של החרטה כדי שהשופט "ירחם" לחמלה ויפחית מהעונש! ניצל את החרטה לטובת הנאשם מול השופט.

מו"מ - נראה שכאן השתמש בכעס שיש לו למינוף תהליך המו"מ, הוא הגיע להסכם וביקש שיפחית את העונש מהתובעת. הוא הניע לפעולה החזיר שליטה השתמש במאפיין חיובי של המו"מ עם התובעת! וידע שהצד השני רצה התנצלות והפגין ביטחון שזו תהיה התוצאה! **המו"מ בין הצדדים היה מבוסס על פחד ולא על ברית רגשית אמיתית, הסניגור הפעיל מניפולציה על התובעת-3**

נפגעת: עברה התעללות על ידי אביה, מכל מעשיו היא סה"כ רצתה שיתנצל! שייקה אחריות, היא לא רצתה שיענש כנראה חשה כלפיו רחמים וחמלה, הוא בכל זאת אביה וגם המפרנס היחיד ואמא חולה, לא רצתה להרוס לו את החיים אלא רק שמישהו יכיר במה שעברה, בפחד שלה בתסכול ובחוויה שעברה. אומנם התקשתה לסלוח אך ראתה מעבר שיש כאן שינוי! לקיחת אחריות-יש כאן יציקת תוכן של צדק והליך הוגן, דאגה - משפט טיפולי, צדק מאחז ודגש על שיקום ולא רק על העונש! (והליך אלטרנטיבי לעיל).

נאשם: ידע שמצבו גרוע והיה מוכן לעשות הכל כדי שייצא מהמצב אליו נקלע, למד איך לזייף חרטה, אך נראה שמהלך עדותו הוא הביע חרטה שנראית כנה ואמיתית ייתכן שבאמת היא כזו - הוא הרגיש פחד גם לפני ההליך כי ידע שמצבו המשפטי הוא בכי רע, ובמהלך העדות הוא בכה רעד והרגיש אשמה ובושה. ייתכן ואכן לקח אחריות והפיק לקחים בעיקר כשה מדובר בביתו.

נראה את המקרה שלו בכתיבה שמתמקדת ברגשות כתופעה ובאופן שבו הם משפיעים על המשפט. - ספרות "קריאת רגשות" - התעמקות בנרטיב - הצצה לעומק הסמוי, ניתוח ההודאה שלו, הוא הודה, לא חייב אמת וחרטה כנה אלא- שיוכל לשרוד רגשית, הוא הודה והביע חרטה אך נראה שזה הצגה. מכאן שצריך לבדוק את כתבי האישום באופן עמוק בד"כ.

שיח בין התובעת לסנגור:

נראה לפי דבריו של הסנגור שאין חשיבות לרגשות, גישה פורמליסטית (אף הטיה לא נכנסת למשפט). קשה להביע רגשות, כי הם נתפסים כחולשה. יש נורמות אובייקטיביות לפי קלזן קשורות למשהו כללי, לנגדל טוען שהמשפט הוא ניתוח מדעי לוגי. ופולר מדבר שרגש הוא ההפך ממשפט פורמלי (ודאות עקביות קוהרנטיות וכו'). נראה שעולם המשפט הוא סוג של במה, כל שחקן במשפט עוטה על עצמו מסכה גלימה כדי "לשחק את התפקיד", הסנגור משחק תפקיד כמייצג את הנאשם. זה לא משנה מה מביעים בסופו של דבר הכל הצגה.

45

(1)

דניאל הוא צעיר בן 19, חסר בית שמתגורר ברחובות ירושלים ומידי פעם נעזר בשירותי רווחה שונים לקבלת מזון ותרופות. דניאל נולד למשפחה לא מתפקדת וסבל מהזנחה חמורה בילדותו. אמו נפטרה כשהיה בן 13, ומאז האלימות שספג מצד אביו הלכה והחמירה עד שברח מן הבית ועבר להתגורר ברחוב.

יום אחד, דניאל היה רעב ועצבני והסתובב מחוץ לסופרמרקט בשכונה. הוא ביקש מהעוברים והשבים עזרה, אך כולם התעלמו ממנו. לבסוף, הרעב גבר והוא נכנס לסופרמרקט וגנב מספר מוצרי מזון. ביציאה, המאבטח הבחין בו וקרא לו לעצור. בתגובה, דניאל תקף את המאבטח וגרם לו לפציעות, ואז נמלט.

דניאל נתפס ונעצר ע"י המשטרה, והוגש נגדו כתב אישום על גניבה ותקיפת המאבטח. תיקו של דניאל נשמע בבית המשפט בפני השופט אילן. ליבו של השופט אילן יצא אל דניאל, שישב בבית המשפט מפוחד ומכונס בעצמו, והוא התלבט מאוד כיצד לפסוק בתיק והיכן להניח את הרגשות שהציפו אותו.

- דונו ברגשות שייתכן והציפו את השופט ובמקומם של רגשות אלה בשפיטה.
- דונו באפשרות להכניס רגשות אלה במסגרת הכרעת הדין (הקביעה אם הוא אשם הוא זכאי) וכן במסגרת גזר הדין (קביעת עונשו).
- דונו באפשרות יישום המשפט הטיפולי על מקרה זה וביתרונותיו.

רגשות - ייתכן והשופט אייל ירגיש חמלה/אמפתיה/רחמים כלפי דניאל, או אתיקה של צדק. המשפט מחפש צדק ולא אמת, לפעמים למרות כל האישומים נגדו והעבירות שהנאשם עשה השופט יוכל להתסכל במשקפיים עבות על האדם הספציפי ולחשוב איך למרות העונש המסוים שהוא יכול לשאת איך ניתן לתת לו פחות לפי הנסיבות הקונרטקטיות - דניאל לא גדל כילד "נורמלי" הוא חסר בית, נזקק לשירותי רווחה, חווה אלימות דרך אביו. דניאל לא מכיר דרך אחרת. ייתכן והשופט יסתכל עליו במבט חומל, אומנם בד"כ המשפט דוגל בגישה הפורמליסטית במקום בו אין רגש אלא רק חוק ופסיקה מתחת לגלימה.

מבט חומל (דוד גרוסמן) ומבט ערני (חיפוש אחר האמת). אל תוך העיוורון השיפוטי נכנס המבט הרגשי - מבט שחשוב להחלטה שיפוטית מחפשים אמת מתוך רגש ולא רק מהראש. מצד אחד אין מקום לרגש מצד שני אם לא יהיה רגש נאבד מידע חשוב.

לרגשות בשפיטה יש מקום והשפעה על קבלת החלטות! על רגשות השופטים והדרך להסתכל על נאשמים ועל המשפט. רגש הוא כלי נחוץ בארגז הכלים של השופטים - מרתה נוסבאום טוענת ששיפוט אנושי וחומל, ניטרלי אבל לא מרוחק לא רק שהוא לא מנוגד למשפט אלא הוא חיוני לו. הבנת הנפש מסייעת גם במקרה של החלטה של זיכוי הנאשם. במחקר השופטים טענו לגבי הבניית שיקול הדעת בשפיטה שיש להם המון רגשות שליליים כלפי החוק (כעס, תסכול ולעיתים עלבון).

אזורים של אי וודאות משפטית-הכרעה של אמון (אם תיק מבוסס על ממצאי מהימנות קשה לתקוף בערעור) בחוק העונשין אין תשובה למה עושים בכל סיטואציה כי לא תמיד יש חיזוקים ראיינים משמעותיים. ניתן להחיל כאן את המודל של ואקי - ברגעי ספק ראייתי נשתמש במודל האומציונאלי סובייקטיבי ופחות במודל הרציונאלי האובייקטיבי.

הרגשות בשפיטה גילו מתח בין התנגדות לרגש לבין השלמה עם הנוכחות שלו, שופטים צריכים לאמץ מנגנוני ויסות נונים וטכניקות טיפוליות.

חמלה ורחמים בענישה - חמלה זה השתתפות בצער, רחמים זה להסתכל מלמעלה על בנאדם.

דרך חמלה נוכל לזהות את מידת הפגיעה וחומרת העבירה, זיהוי מניעים לביצוע העבירה כמו כאן **זיהוי מניעיו של דניאל להתנהגות שלו ולאישומים נגדו**. נוכל להבין את הסכסוך המשפט ואינטרסי הצדדים (נחמני נ' נחמני).

בד"כ חמלה לא מתיישבת עם גמול והרתעה והיא גם פוגעת באחידות ובשיוויוניות(דוג' משפירא על המשפט העברי). אפשר להקל על נאשם אך לא לתת למישהו 4 ולמישהו אחר 2 שנות מאסר.

בעבר היו דנים לעונש ללא מתחם הלימה.

כיום, לפני הבניית שק"ד במשפט - נבדוק אם זכאי או אשם, כפי שהזכרתי קודם הבנת הנפש עוזרת במקרה כזה. לאחר מכן קובעים מתחם ענישה ובתוך המתחם ניתן להקל או להחמיר (ס' 40 לתיקון 113 בחוק העונשין). נבדוק איפה נוכל להכניס חמלה - דרך עקרון היושר והגינות ודרך נסיבות קונקרטיות של המקרה - שפירא במאמרו רכיב החמלה הוא רכיב מחזק ומשלים לגמול. חריגה טעמי שיקום \ כשמכניסים חמלה מרחיבים את המתחם, הכנסת חמלה בסיטואציה שבה נותנים מתחם ענישה נפרד לנאשמים מיוחדים (דניאל נמנה מהם ילדות קשה, אלימות מצד אביו), חריגה מטעמי צדק (פס"ד לופוליאנסקי).

אפשר לראות הערכת מציאות ואינטרסים של הצדדים באמצעות חמלה גם בפס"ד נחמני.

אם ניישם את המשפט הטיפול במקרה הזה נראה ששוכן כאן בנאדם שעבר וסבל בחייו, המשפט הטיפול במקרה הזה יקדם מטרות טיפוליות חיוביות. אנחנו רוצים להוציא אנשים כמו דניאל מ"הבויץ" ולשקם אותם להוציא אותם לעולם טוב יותר, ולא רק לתת עונש ראוי! להתייחס לבריאות הנפש להחמיר תוכן טיפולי למשפט כמו דאגה ורגש. להראות שאכפת לנו מאותם אנשים. נוכל להבין יותר את האינטרסים ואת העובדות, יטיבו הקשים בין אנשי המשפט לנאשמים, יש פתרונות רחבים מלבד העונש. העניין שכאן השופט אייל לא ישפוט "מרחמים" אלא יתנהל בהתנהלות מכבדת.(יתרונות).

חשוב גם שתהיה לנו רגישות תרבותית, להתייחס למאפיינים לצרכים ולמקום ממנו דניאל בא.

מודלים מוצעים: יצירת אמון, אמפתיה, מודעות תרבותית, מודעות עצמית והעצמה של הלקוחה.

חשוב להכיר ברגשות ולהשתמש בהם להכרעה שיפוטית! ולכן במקרה הזה אני ממליצה לשופט אייל להשתמש במשפט הטיפולי גם לטובת דניאל וגם לטובתו כשופט ולמצפוני! כי גם לשופט יש לב מתחת לגלימה!

שאלה מס' 3 (15 נק')

השופט זעפני היה ידוע כמקצוען אולם היה ידוע גם במזג השיפוטי הקשה שלו ובכך שהוא נוטה להתרגז לעיתים קרובות. כאשר פרש זעפני מכס השיפוט, אמר במסגרת ראיון עיתונאי כי הכעס הוא לא רק שלילי וכי לעיתים זהו "כעס שיפוטי ראוי".

כעס יכול להיות גם שלילי וגם חיובי, יש פסיכולוגים שמעודדים בטיפול לכעוס.

לפי אריסטו: כעס במידה טובה הוא כעס מיטבי - במידה הנכונה ככה שלא מאבדים שליטה. ✓

תכונות חיוביות של הכעס: משדר אופטימיות, מווסת פחד, הנעה לפעולה ומנטרל פחד - שהוא רגש נחות. אנחנו לוקחים סיכונים בזכות כעס. ✓

תכונות שליליות של הכעס: מביא להחלטות נמהרות, מחמירות יותר, עודף ביטחון עצמי, שיפוט תועלתני, תוקפנות ואיבוד שליטה אם כועסים מידי. ✓

כעס הוא בעצם רגש "קצה הקרחון" שמסתיר תחתיו רגשות אחרים - כעס זה רגש אכפתי. בד"כ נכעס על מי שדומה לנו כי אנחנו מצפים ממנו ליותר. כך נראה במחקרה של שקדי. ✓

לפי ד"ר ערן הלפרין - כעס קירב את הצדדים בהליך של מו"מ, מיקוד תשומת הלב!! מבדילים בין עיקר לטפל. ד"ר שקדי ראתה שגם בהסדרי טיעון כעס קירב את הצדדים להסכמה - גם אם אין הסכמה על כל הערכים הכעס המווסת מצליח להגיע להסכמה.

השופט זעפני - נראה שהוא זעום, יש כאן שחיקה מהמקצוע הוא לא ויסת נכון את הכעס ולא השתמש במאפיינים הנכונים וכך הגיע למצב עם השנים מתרגז בקלות.

כעס שיפוטי- אם הדין והצדק כועסים גם השופט צריך לכעוס! אנשים משפט צריכים לכעוס כשרואים עוולה, הרי הם נלחמים על צדק לא? ✓

טרי מרוני - מסבירה ששופטים מרבים לכעוס, כי אנשי המשפט חולי שליטה וכל התהליכים הם לא וודאיים, אנשי משפט מסתובבים עם ספק מעל ראשם. הפער בין האי ודאות שהמשפט כל הזמן מספק לבן הרצון לשלוט - פער שגורם לאנשי המשפט לכעוס.

כאשר מתמקדים ומסיתים את תשומת הלב בהיבט החיובי של הכעס נוכל לראות שזה יעזור בהכרעות שיפוטיות ומכאן שהכעס השיפוטי יהיה ראוי.

המודל של מרוני - מקנה כלים מעשיים לשופטים שיכינו אותם להתמודדות עם סיטואציות טעונות רגשות כגון כעס, "הערכה הכרתית מחודשת" deep acting וטכניקה של חשיפה ואוורור דרך חברים או קולגות. לחשוב על משמעות אחרת לסיטואציה ולתת להם מקום. ✓

הכעס השיפוטי - משכך כאבים, תמריץ, מנוע לפעולה, מקרב לנושא, הבדל בין עיקר לתפל. במודל הציעה לקחת תכונות הטובות הללו של הכעס ולהשתמש בהם בשפיטה במידה טובה - תוך כדי שמוציאים את התכונות השליליות של הכעס. לא להשמיד מתדיינים אלא לסייע להם להתמקד בטענה שלהם לקרב את הצדדים לפתרון. מכאן שיהיה כעס שיפוטי ראוי ובנוסף זה יביא לשיפור חייהם של השופטים, להחלטות שקופות יותר כלפי עצמם וכלפי הציבור ולשיפור איכות השפיטה.